

แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Learning Styles of Students Faculty of Education : Buriram

Rajabhat University

สาธิตา จอกโคกกรวด¹

¹อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ ผลการเรียนรู้ สาขาวิชา และชั้นปีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 351 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงจากแบบสำรวจแบบการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ Grasha และ Reichman ซึ่งใช้สำรวจวัดแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา มี 6 แบบ คือ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ จากนั้นวิเคราะห์แบบการเรียนรู้รายบุคคล โดยการรวมคะแนนแต่ละแบบ ผลรวมของคะแนนสูงสุดของแบบการเรียนรู้ แสดงว่าผู้ตอบแบบสำรวจมีแบบการเรียนรู้ที่ใด ๆ และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 3 ลำดับแรก ดังนี้ แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา ตามลำดับ
2. นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีเพศต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05
3. นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีผลการเรียนต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05
4. นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีชั้นปีต่างกัน มีแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this research were to study learning styles of students faculty of education and to compare learning styles of students faculty of education : buriram rajabhat university based on variations, gender, learning achievements, classified. The total samples were 351, who have studied in the first semester of the academic Year 2014, and selected by stratified random samples on Krejcie and Morgan. The tool for collecting data were modified from Grasha and Reichman student learning style scales comprising 6 styles : Independent, Avoidant, Collaborative, Dependent, Competitive, and Participative. The analysis of data included SPSS software package, distribution of frequencies, and percentage, then followed by an individual analysis of student learning styles by tallying scores of each item, grand total of the highest scores of student learning styles, and Chi-square test. The respondents to questionnaires were those who used the specified learning styles.

The research results were summarized as follows :

1. The first three orders of learning styles of students faculty of education: Buriram Rajabhat University were Participant Style, Collaborative Style and Dependent Style.
2. Students with different gender had no different learning styles, with statistical significance at .05.
3. Students Faculty of Education : Buriram Rajabhat University, it was found that students with different achievements had no different learning styles, with statistical significance at .05.
4. Students Faculty of Education : Buriram Rajabhat University, it was found that branch students with different learning styles, with statistical significance at .05.
5. Students Faculty of Education: Buriram Rajabhat University, it was found that year students with different learning styles, with statistical significance at .05

1. บทนำ

วิธีการเรียนของผู้เรียนเป็นสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการเรียน ผู้เรียนจะต้องใช้แบบการเรียนรู้ที่ตนชอบ และเหมาะกับธรรมชาติของตน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน และปรับการสอนของตนให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียนให้มากขึ้น

แบบการเรียนรู้ (Learning Styles) เป็นลักษณะและวิธีการเรียนที่ผู้เรียนชอบใช้ในการเรียนรู้ การคิดหรือการแก้ปัญหาการเรียน เป็นแนวทางหนึ่งในการพิจารณากระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีแบบการเรียนรู้แบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้สอน และผู้เรียนคนอื่น ตลอดจนภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน

Grasha และ Reichman (Online : 2014) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อแบบการเรียนรู้ของบุคคลไว้ 5 ด้าน คือ ตัวแปรด้านกระบวนการคิด เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนรู้ การรับรู้ และการจำ ตัวแปรทางด้านบุคคลเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตัวแปรด้านประสาทสัมผัสเกี่ยวกับการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตัวแปรทางด้านคุณลักษณะภายในตัวบุคคล ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ตัวแปรเหล่านี้ที่ส่งผลต่อแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมี

แบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน แบบการเรียนรู้ของ Grasha และ Reichman เป็นแบบการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน แบบการเรียนรู้มีทั้งหมด 6 แบบ คือ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ในประเทศไทย พบว่า ได้มีผู้ทำการศึกษาแบบการเรียนรู้โดยใช้แบบวัดแบบการเรียนรู้ ที่ได้พัฒนามาจากแบบสำรวจแบบการเรียนรู้ของ Grasha และ Reichman เป็นจำนวนมากและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน

จากข้อมูลและการวิเคราะห์ผลการวิจัยจึงเป็นข้อมูลสนับสนุนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยใช้แบบสำรวจแบบการเรียนรู้ของ Grasha และ Reichman ซึ่งเป็นการศึกษาตัวแปร หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในตัวผู้เรียน และองค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน และมีความเห็นว่า การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนและแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจะสามารถช่วยให้อาจารย์ผู้สอนเข้าใจพฤติกรรม และปัญหาที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อให้คณาจารย์ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีลักษณะที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของนักศึกษา ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ เพื่อได้ทราบข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อคณาจารย์ และนักศึกษา อีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้คณาจารย์ได้วางแผนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทำให้นักศึกษาได้รับประโยชน์สูงสุด ประกอบกับเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ ผลการเรียนรู้ สาขาวิชา และชั้นปี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ 12 สาขาวิชา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 4,244 คน จำแนกเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 652 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 882 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 954 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 1,756 คน (สำนักงานทะเบียนนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 2557)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 351 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากรางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2553 : 150) ดำเนินการสุ่มโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 เพศ

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

2.1.2 ผลการเรียนรู้

2.1.2.1 ผลการเรียนรู้ 3.00 ขึ้นไป

2.1.2.2 ผลการเรียนรู้ต่ำกว่า 3.00

2.1.3 สาขาวิชา

2.1.3.1 สาขาวิชาภาษาไทย

2.1.3.2 สาขาวิชาดนตรีศึกษา

2.1.3.3 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป

2.1.3.4 สาขาวิชาศิลปศึกษา

2.1.3.5 สาขาวิชานาฏศิลป์

2.1.3.6 สาขาวิชาฟิสิกส์

2.1.3.7 สาขาวิชาสังคมศึกษา

2.1.3.8 สาขาวิชาพลศึกษา

2.1.3.9 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

2.1.3.10 สาขาวิชาคณิตศาสตร์

2.1.3.11 สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา

2.1.3.12 สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

2.1.4 ชั้นปี

2.1.4.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1

2.1.4.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2

2.1.4.3 นักศึกษาชั้นปีที่ 3

2.1.4.4 นักศึกษาชั้นปีที่ 4

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา จำแนกเป็น 6 แบบ คือ

1. แบบอิสระ
2. แบบหลีกเลี่ยง
3. แบบร่วมมือ
4. แบบพึ่งพา
5. แบบแข่งขัน
6. แบบมีส่วนร่วม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงจากแบบสำรวจแบบการเรียนรู้ของ Grasha และ Reichman ซึ่งใช้สำรวจวัดแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามี 6 แบบ คือ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม (Grasha and Reichman, Online : 2014) แบบสำรวจแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักศึกษา ตอนที่ 2 แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจแบบการเรียนรู้ตอนที่ 2 เท่ากับ .907

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จากข้อมูลของผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นเพศชาย จำนวน 176 คน (ร้อยละ 50.1) เป็นเพศหญิงจำนวน 175 คน (ร้อยละ 49.9) มีผลการเรียนต่ำกว่า 3.00 (ร้อยละ 56.4) ส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาสังคมศึกษา (ร้อยละ 12.5) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 25.4)

2. การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่ามีจำนวนนักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้สูงสุดใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ แบบมีส่วนร่วมจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 แบบร่วมมือ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 แบบพึ่งพา จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีเพศต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. การเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามผลการเรียน พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีผลการเรียนต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. การเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีชั้นปีต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมพบว่า จำนวนนักเรียนมีแบบการเรียนรู้สูงสุดใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ และแบบพึ่งพา ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ความสามารถทางพุทธิปัญญาพัฒนาเต็มที่ และสูงพอที่จะเข้าใจในเรื่องที่ยาก ๆ ได้ รวมทั้งชอบสมาคมกับกลุ่มเพื่อนที่มีลักษณะ และความเข้าใจในแนวเดียวกัน (สุวิซชา ประสิทธิ์ธัญกิจ, 2553 : 49) สอดคล้องกับ อินทิรา ทองไกรแสน, 2549 : 173) ที่ศึกษาเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษา ภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีการเรียนรู้แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมืออยู่ในระดับสูง เนื่องมาจากแนวการจัดการศึกษาในปัจจุบัน (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2555 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนในการเรียนรู้มากที่สุด และเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถสืบค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสำรวจแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นักศึกษามีแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Grasha และ Reichman (Online. 2014) เช่น นักศึกษาบางคนมีแบบการเรียนรู้ 1 แบบ นักศึกษาบางคนมีแบบการเรียนรู้มากกว่า 1 แบบ ในที่นี้ผู้วิจัยของอภิปรายประเด็น แบบการเรียนรู้สูงสุดใน 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้

1. แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผู้เรียนแบบนี้เป็นคนที่ต้องการเรียนรู้ และชอบที่จะเข้าเรียนในชั้น มีความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน และมีความรู้สึกว่าจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มากที่สุด นั่นคือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้น

ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แต่มีส่วนร่วมน้อยในกิจกรรมนอกหลักสูตร เนื่องจากนักศึกษาได้รับประโยชน์จากการเข้าชั้นเรียน นักศึกษาเลือกที่นั่งที่แน่ใจว่าได้ยินอาจารย์พูด และเห็นสิ่งที่อาจารย์เขียนชัดเจนและนักศึกษาพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนวิชาต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้การที่นักศึกษามีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากแนวความคิดการจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุด โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (วรศักดิ์ ภูวโรตตาวรรณธน์, 2544 : 1) ประกอบกับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ระบุนโยบายในการจัดการศึกษาไว้ชัดเจนในการมุ่งผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยไว้ว่า “มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” กล่าวคือ ในการจัดการศึกษาทุกหลักสูตรจะเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในชั้นเรียน และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของอาจารย์ พัฒนาทุกหลักสูตรให้มีวัตถุประสงค์ร่วมกันคือ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิต และสร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาการ และวิชาชีพ พัฒนาหลักสูตรทุกหลักสูตรให้มีวัตถุประสงค์ร่วมกันคือ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีทักษะในการทำวิจัย และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้พัฒนาท้องถิ่น และเชื่อมโยงเครือข่ายการวิจัย และในการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้กำหนดแนวการจัดการเรียนการสอนไว้ชัดเจน คือ ให้อาจารย์ผู้สอนพัฒนาเทคนิควิธีสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (คู่มือนักศึกษา, 2558 2 – 3) ซึ่งการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง คือ เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะ และเติมเต็มให้กับนักศึกษาในทำกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปโดยการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษา เช่น การอภิปราย การทำกิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติการประดิษฐ์ การทดลอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เป็นต้น (รายงานการวิจัย การศึกษารูปแบบการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2550 : 49 – 50) ซึ่งจะเห็นได้ว่า แนวการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สอดคล้องกับแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมือ ทั้งนี้เพราะแบบมีส่วนร่วม (Participant Style) ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ เนื้อหาวิชา และชอบที่จะเข้าชั้นเรียนมีความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ให้ได้มากที่สุดจากชั้นเรียน และมีส่วนร่วมกับผู้อื่น ทำตามที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ มีความรู้สึกว่าจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ ตามงาม และอุดมวิชัย พลเยี่ยม (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษารูปแบบการเรียนรของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตชิตโฆ เวช พบว่า นักศึกษามีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมืออยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญญา ปิ่นเงิน (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของยงยศ วรณประดิษฐ์ ศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏพระนคร (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษามีรูปแบบการเรียน แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงกล พูนสวัสดิ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษารูปแบบการเรียนของนิสิต : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตสาขาศึกษาศาสตร์- เกษตร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตสาขาศึกษาศาสตร์ – เกษตร มีรูปแบบการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจินทนา พรหมศิริ (2535 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแบบการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีรูปแบบการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด

2. แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้เรียนแบบนี้เป็นคนที่ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น พยายามที่จะให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน และมีความเห็นว่า ห้องเรียนเป็นสถานที่สำหรับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) รวมทั้งเป็นแหล่งสำหรับศึกษาหาความรู้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภรณ์ชนก บุรณะเรข (2545) ที่ได้ศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก มีแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด มีแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพารองลงมา และมีแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงน้อยที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) ได้ทำการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยใช้กรอบแนวคิดแบบวัดแบบการเรียนรู้ของGrasha และ Riechman ผลของการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษามีแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ และคณะ (2556) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตรและศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตรและศึกษาศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วม เป็นอันดับหนึ่ง แบบอิสระเป็นอันดับสอง แบบร่วมมือเป็นอันดับสาม แบบการแข่งขันเป็นอันดับสี่ และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดับสุดท้าย

3. แบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา ผู้เรียนแบบนี้เป็นคนที่มีความอยากรู้ อยากเห็นทางวิชาการน้อย และจะเรียนรู้เฉพาะเรื่องที่กำหนดให้เท่านั้น โดยจะยึดครู และเพื่อนร่วมชั้นเป็นแหล่งความรู้ และเป็นแหล่งที่จะสนับสนุนช่วยเหลือเขาได้ และชอบให้ครูคอยบอกว่าจะต้องทำอะไรการเรียนรู้แบบพึ่งพา (Collaborative Learning) หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันโดยเน้นการจัดระบบการเรียนรู้ มีการแบ่งปันความรู้ มีการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการลงความเห็นร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา หรือเป็นการสอนโดยใช้กลุ่มเดี่ยวแล้วตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ โดยการแบ่งปันให้สมาชิกในกลุ่มหาคำตอบลักษณะเฉพาะของการเรียนรู้แบบ Collaborative Learning การเรียนรู้ไม่ได้มีเฉพาะกลุ่มนักศึกษาเท่านั้น แต่เป็นการปฏิบัติร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะแนวทางส่วนนักศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติ แล้วนำประสบการณ์มาแบ่งปันกัน โดยลักษณะ การเรียนรู้แบบ Collaborative Learning มีดังนี้

1. การแบ่งปันความรู้ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา การแบ่งปันความรู้แบบเดิมในห้องเรียน นักศึกษาเป็นผู้ให้ความรู้ แต่นักศึกษาเป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติโดยประสบการณ์และเกิดความรู้

2. การแบ่งปันการควบคุมห้องเรียนระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา อาจารย์เป็นผู้กำหนดเป้าหมายส่วนนักศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติตามงานที่ได้รับมอบหมาย และประเมินความสมบูรณ์ขององค์ความรู้ที่เข้าร่วมกันของสมาชิก

3. อาจารย์เป็นผู้ชี้แนะแนวทาง โดยนักศึกษาเป็นนักศึกษารู้ที่มีความสำคัญต่อการเรียน

4. ความหลากหลายของสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์ให้นักศึกษาจัดกลุ่มแล้วทำงานร่วมกันตามเป้าหมาย Collaborative Learning เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้เรียนและคณะได้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความรู้ เป็นศาสตร์การสอน (Pedagogy) ที่มีศูนย์กลางอยู่ที่การสร้างความรู้ร่วมกัน และเป็นกระบวนการที่อุดมไปด้วยความรู้และขยายมากขึ้น (Matthews, 1996) นอกจากนี้ Buffy (1993) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ ความจริง มีอยู่ในทุกหนทุกแห่ง รอเพียงการถูกค้นพบโดยความพยายามของมนุษย์ด้วยวิธีการทางสังคม โดยการช่วยเหลือพึ่งพาในการเรียนรู้ร่วมกัน (collaborative) ความรู้ คือ สิ่งที่คนสร้างขึ้นมาด้วยการพูดคุยและการมีความเห็นพ้องกัน ทั้งยังมีความเห็นว่า Collaborative Learning ต้องการความเป็นอิสระไม่ขึ้นกับเนื้อหาวิชาหรือกระบวนการกลุ่ม ไม่มีการว่ากล่าวให้มีการทำงานเป็นกลุ่มจากครู แต่ครูจะเป็นเพียงผู้รับผิดชอบเป็นสมาชิกเช่นเดียวกับนักเรียนในชุมชนที่มีการค้นหาความรู้ Collaborative Learning เป็นการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มเล็ก ไม่ใช่การเพิ่มความน่าสนใจของผู้มีส่วนร่วม แต่จะสนับสนุนการคิดวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน เป็นโอกาสที่จะปลูกฝังให้เกิดการอภิปรายกัน มีความรับผิดชอบกับการเรียนรู้ของตนเอง (Johnson and Johnson, 1986) สรุปได้ว่า Collaborative Learning เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยรูปแบบของวิธีการทางสังคมที่มีการพูดคุยเรียนรู้ระหว่างกลุ่มคน เพื่อสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยสนับสนุนการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากความร่วมมือ การพึ่งพา และการช่วยเหลือกันให้มากที่สุด Collaborative Learning เป็นปรัชญารูปแบบของการดำเนินชีวิต (life style) ของมนุษย์ไม่ใช่เทคนิคในชั้นเรียน กล่าวคือ ในสถานการณ์ต่างๆ ผู้คนมักอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนกับผู้รอบรู้ มีความรับผิดชอบระหว่างกลุ่มครอบคลุมขอบเขตวิธีการที่กว้างขวาง ทั้งที่อยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน มีการสร้างกลุ่มทำงาน (group work) อยู่รอบๆกิจกรรมในชั้นเรียน มีการอภิปรายระหว่างบุคคลด้วยการบรรยายสั้นๆ มีการศึกษาค้นคว้ากันเป็นทีมทั้งเทอมหรือตลอดปี เป้าหมายและกระบวนการเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย สมาชิกบางคนในกลุ่มหรือคณะร่วมกันทำงานกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยเป็นลำดับขั้นตอน ส่วนคนอื่นๆอาจพัฒนาตนเองตามความสนใจ หรือมีการใช้คำถามในการพึ่งพาช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ บางครั้งภารกิจของผู้เรียนเป็นการสร้างความชัดเจน ภารกิจนี้ไม่ใช่ผลผลิต (Product) หรือผลลัพธ์ แต่เป็นกระบวนการอย่างมีส่วนร่วม สมาชิกแต่ละคนจะมีความรับผิดชอบวิเคราะห์ และสร้างความรู้ร่วมกันพื้นฐานทางทฤษฎีของ Collaborative Learning Collaborative Learning มีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางพุทธิปัญญา และคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ Barkley, Cross and Major (2004) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การเชื่อมต่อกับพุทธิปัญญา (Cognitive Connection) นักพุทธิปัญญาสมัยใหม่ได้กล่าวถึงโครงสร้างทางจิตใจ (mind) ที่เรียกว่า สกีม่า (schema หรือ schemata) ซึ่งเป็นโครงสร้างประกอบด้วยข้อเท็จจริง ความคิด ความสัมพันธ์ระหว่างระบบต่างๆ เช่น คนมีสกีม่าเกี่ยวกับวิทยาลัยจะเชื่อมโยงไปถึงลักษณะของนักเรียน รูปแบบของคณะ ที่ตั้ง เป็นต้น ดังนั้นสกีม่าจึงเป็นการรวบรวมจัดระเบียบสารสนเทศเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างเป็นความคิดรวบยอด (concept) จากที่ยกตัวอย่างแต่ทุกคนจะมีสมาธิในเรื่องการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้นถ้าเขามีความรู้เดิมมาก่อน ทั้งนี้การค้นหามหาวิทยาลัยในสมองเป็นเรื่องที่ยาก มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความ

ลึกซึ้ง (deep) และลักษณะผิวเผิน (surface) ทำให้เกิดความแตกต่างทางการเรียนรู้ของ Saljo ซึ่งพบคำตอบในรูปแบบที่เป็นลำดับเกี่ยวกับความเข้าใจได้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นการได้มาซึ่งสารสนเทศ หรือการเรียนรู้ให้มาก (knowing a lot)
2. การเรียนรู้ คือความทรงจำ (memorizing)
3. การเรียนรู้เป็นการได้มาซึ่งข้อเท็จจริง และทักษะที่ใช้
4. การเรียนรู้จะสร้างสัมผัสการรับรู้ หรือสร้างความหมาย
5. การเรียนรู้เป็นการทำให้เข้าใจ (comprehension) เป็นความสามารถในการทำความเข้าใจ (Understanding) ด้วยการตีความหมายหลายครั้ง (reinterpret)

2. การเชื่อมต่อทางสังคม (Social Connections) จากฐานแนวคิดของ Vygotsky ที่กล่าวถึง ZPD หรือ Zone of Proximal Development ซึ่งเป็นพัฒนาการของความตั้งใจในการแก้ปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้กับการต้องได้รับการแนะนำจากผู้ใหญ่หรือการพึ่งพาช่วยเหลือ (collaborative) จากที่กล่าวมาข้างต้น Collaborative Learning เป็นการสอน และเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางพุทธิปัญญา และคอนสตรัคติวิสต์ที่ผู้เรียนจะต้องสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง โดยการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มผ่านการร่วมมือช่วยเหลือพึ่งพากันสรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบพึ่งพา (Collaborative Learning) มีฐานแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ที่คิดสร้างขึ้นมาเอง โดยผู้เรียนมีการจัดเก็บรวบรวมสารสนเทศเข้าไปในโครงสร้างทางปัญญา โดยผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือพึ่งพาช่วยเหลือกันของคนในสังคม จากผลการวิจัยที่พบว่า แบบการเรียนรู้แบบแข่งขันมีผลเชิงลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ นักศึกษาที่ใช้วิธีการเรียนแบบแข่งขันเป็นส่วนใหญ่ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ และแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ นักศึกษาที่ใช้วิธีการเรียนแบบมีส่วนร่วมเป็นส่วนใหญ่ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรเลิศ พาสนาโสภณ และคณะ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมาก และสูงมีค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ การที่นักศึกษามีแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงนี้อาจเนื่องมาจาก ลักษณะของการเรียนแบบมีส่วนร่วม กลุ่มผู้เรียนมีลักษณะชอบเรียน และต้องการความรู้ในเนื้อหาวิชา รับผิดชอบการเรียนรู้เนื้อหาในชั้นมากที่สุด รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายจากชั้นเรียน ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุดในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน (Grasha and Reichman, 2014 : Online) ซึ่งลักษณะดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนได้อย่างดี ประกอบกับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จัดการเรียนการสอนมีหลากหลายสาขาวิชา และมีนโยบายการจัดการศึกษาที่ชัดเจน คือ มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีการทำวิจัยมีการสร้างองค์ความรู้ในห้องเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และเชื่อมโยงเครือข่ายการวิจัยทำให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจะส่งผลต่อระดับคะแนนที่ดีในการเรียนได้ สำหรับนักศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันเป็นส่วนใหญ่ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ นั้นอาจเนื่องมาจาก ลักษณะของการเรียนแบบแข่งขัน ผู้เรียนจะพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าคน

อื่นในชั้นเรียน และจะต้องแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อเอาชนะ มองบรรยากาศในชั้นเรียนว่าจะต้องมีการแพ้ หรือชนะ และมักจะมีความรู้สึกว่าตนเองจะต้องเป็นผู้ชนะ เป็นผลให้ผู้เรียนที่มีลักษณะของการเรียน แบบแข่งขันมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้กับคนอื่นน้อย จึงอาจส่งผลสร้างองค์ความรู้ และส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้ ดังที่ ประสาท อีสปริดา (รายงานการวิจัย การศึกษารูปแบบการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2550 : 51 – 52) ได้กล่าวสรุปไว้ว่าเด็กที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนจะสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าเด็กที่ไม่มีความสัมพันธ์กับเพื่อน สอดคล้องกับ ปาจารย์ วิชชวิศุ (อ้างถึงใน ไกรเลิศ พาสนาโสภณ และคณะ, 2547 : 46) ได้ศึกษาว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้โดยพฤติกรรมของคนที่มีความจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ ทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม

3. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่มีเพศต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีอายุใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่น วัยที่กำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จึงทำให้เพศชายและเพศหญิงในวัยนี้จะมีความคิด มีอารมณ์อ่อนไหวคล้ายกัน ในขณะที่เดียวกันก็มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองสิ่งแปลกใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งฟ้า กิติญาณุตต์ (2549) ได้ทำการศึกษาแบบการเรียนรู้ของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้แบบสอบถามแบบวัดแบบการเรียนรู้ของ Grasha และ Reichman พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีเพศต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จงกล พูลสวัสดิ์ (2541) ได้ศึกษาแบบการเรียนรู้ของนิสิต : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตสาขาศึกษาศาสตร์-เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางคนา เลี่ยมเพชรรัตน์ (2543) ได้ทำการศึกษาแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเพศต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามผลการเรียน พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีผลการเรียนต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาจะมีผลการเรียนสูงหรือปานกลางขึ้นอยู่กับความสามารถของนักศึกษาเอง ดังที่ กัมปนาท ศรีเชื้อ (Online. 2015 : 3-5) ได้สรุปผลการวิจัยของ Maddox ไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงหรือต่ำ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ 1.สติปัญญา 2. ความพยายามและวิธีการเรียน 3. สภาพแวดล้อมอื่นๆ และองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Intelligence) หรือความสามารถทางสมองนั้น นักจิตวิทยาจำนวนมาก เห็น

ว่าเป็นสิ่งที่อาจสามารถถ่ายทอดกันได้ทางกรรมพันธุ์ ยังมีองค์ประกอบที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ดังที่ Prescottt ผู้อำนวยการค้นคว้าเรื่องเด็กแห่งมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นเวลากว่า 30 ปี ได้สรุปถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะในด้านที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ไว้ดังนี้ 1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย 2. องค์ประกอบทางด้านความรัก 3. องค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมและสังคม ประกิต 4. องค์ประกอบทางความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนเดียวกัน 5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน 6. องค์ประกอบทางการปรับตัว จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบทางด้านที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ที่มีอิทธิพลต่อการทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงหรือต่ำได้นั้น มีอยู่หลายประการทั้งที่อยู่ภายในตัวนักเรียนเอง และที่เกิดจากสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ บางองค์ประกอบจะเป็นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ บางองค์ประกอบก็อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนของครูในแต่ละครั้ง จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ ทั้งนี้ เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ อีกด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาภาภรณ์ ศิริอาคเนย์ (2533) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบบูรณาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางคณา เลียมเพ็ชรรัตน์ (2543) ได้ทำการศึกษาแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดแบบการเรียนรู้ของ Grasha และ Reichman พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีแบบการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาระดับอุดมศึกษา อายุระหว่าง 17 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยรุ่นทำให้มีลักษณะการแสดงพฤติกรรมหลาย ๆ รูปแบบ ในช่วงการศึกษาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด และความสนใจของตนเอง จะมีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา เป็นวัยที่มีความรู้ ความถนัดเฉพาะด้านของตนเอง จะสนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ดังนั้น แบบการเรียนรู้จึงแตกต่างกัน เพราะจะมีลักษณะความรับผิดชอบ ความคิด ความรู้ความสามารถแตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงกล พูลสวัสดิ์ (2541) ได้ศึกษาแบบการเรียนรู้ของนิสิต : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตสาขาศึกษาศาสตร์-เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตต่างชั้นปีมีแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ ตางามและอุดมวิเศษ พลเยี่ยม (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตชวติเวช ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีต่างกัน มีแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีชั้นปีต่างกัน มีแบบการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่สำคัญคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนรู้ทุกแบบมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 และนักศึกษาปี 1 ชอบแบบการเรียนรู้ ทุกแบบน้อยกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2-4 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของประยุทธ ไทยธานี (2550) ได้ทำการศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาตามทฤษฎีสมองซีกซ้ายและซีกขวา โดยใช้แบบสำรวจแบบการเรียนรู้ของ Grasha และ Reichman พบว่านักศึกษาต่างชั้นปีชอบแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน โดยที่นักศึกษาชั้นปีระดับต้น ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสูงสุด ส่วนนักศึกษาชั้นปีระดับปลายชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

จากข้อค้นพบข้อ 4 การเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี พบว่านักศึกษาที่มี สาขาวิชา และชั้นปีต่างกัน มีแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้วางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมพบว่า นักศึกษามีแบบการเรียนรู้ 3 ลำดับแรก ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้กับคณาจารย์ในการสอนแต่ละครั้ง ถ้าเป็นไปได้คณาจารย์จำเป็นต้องมีการสำรวจแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อคณาจารย์ทราบว่า นักศึกษามีแบบการเรียนรู้แบบใด จะเป็นประโยชน์ต่อคณาจารย์ผู้สอนเลือกรูปแบบการสอน และวิธีการสอน รวมทั้งเทคนิคการสอน ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแบบการสอนของอาจารย์ผู้สอนควบคู่กับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา และศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ทุกคณะทุกสาขาวิชา สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.3 ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนตามลักษณะของแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

2.4 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาแบบการเรียนรู้กับนักศึกษาในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวส. และระดับบัณฑิตศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2546). “การเรียนรู้.” วารสารศึกษาศาสตร์. 28 : 82-92.
- ทิตินา แคมมณี. (2551). **ลีลาการเรียนรู้-ลีลาการสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์. (2551). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ประยูทธ ไทยธานี. (2550). **รายงานการวิจัย เรื่อง แบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตามทฤษฎีสมองซีกซ้ายและซีกขวา**. โปรแกรมมิวชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พรพิมล พรพีรชนม์. (2550). **การจัดกระบวนการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 1. สงขลา : เทมการพิมพ์สงขลา.
- รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์. (2549). “รูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.” **วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม**. 2(1) : 57-68.
- วิไลลักษณ์ ตางาม และอดุมวิชัย พลเยี่ยม. (พฤษภาคม 2550). “รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตชวติเวช.” **วารสารวิชาการและวิจัย**. 1(1) : 51-57.
- สุรางคณา เลี่ยมเพ็ชรรัตน์. (2543). **การศึกษาแบบการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร จิตต์สว่าง. (2547). **การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- แสงหล้า โปธาและคณะ. (2548). **รายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาริตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). **การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2. คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ยอดหาญ. (2546). **รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สมบูรณ์ ตันยะ. (2550). **การวิจัยทางการศึกษา**. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานทะเบียนนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. (2557). **ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ**. บุรีรัมย์ : สำนักงานทะเบียนนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Canfield, A. A. (1992). **Learning Style Inventory**. California : Western Psychological Services.

- Dunn, Rita, Dunn, Kenneth and Prince Gary E.P. (1981, May). "Learning Styles : Research Opinion." **Phi Delta Kappa**. 9 : 645-646.
- Dubrin, A. J. (1994). **Applying Psychology Individual and Organization Effectiveness**. The United States America : Practice Hall, International, Inc.
- Diaz D.Z. and Cartnal, R.B. (2000). "Student' Learning Styles in two classonline Distance learning and equivalent on campus." **College Teaching**. 47(4) : 130-135.
- Finley. J. (1990, February). "Analysis of Three She-Report Learning Style Inventories". **Dissertation Abstracts International**. 50 : 2429-A.
- Grasha & Reichman. (2008). **Learning Styles Scales**. _ Grasha Reichman. [Online]. Availbale : <http://faculty.web.cortland.edu/andersmd/learning/Grasha.Htm>. [2008, August 21].
- Grasha & Reichman. (2014). **Grasha - Reichman Student Learning Styles**. [Online]. Availbale : <http://www.usd.edu/~ssanto/grash.html>. [2014, December 20].
- Grasha & Reichman. (2008). **Grasha - Reichman Student Learning Style Survey**. [Online]. Availbale : <http://www.library.cuesta.cc.ca.us/distance/lrnstyle.html>. [2008, August 21].
- Geisert, G. and R. Dunn. (1991). "Effective use of Computers : Assignment Based on Individual Learning Style". **The Clearing House**. 64 (March-April 1991) : 219-220.
- Kolb D.A. (1984). **Experimental Learning : Experience as the source of Learning and development**. New Jersey : Prentice Hall.
- _____. (1995). **Disciplinary Inquiry Norms and Student Learning St yles : Divers Pathway for Growth**. In the Modern American College. San Francisco : Jessey Bass.
- Curry, L. and others. (1991). "Patterns of learning style across selected medical Specialties" . **Educational Psychology**. n.p. 247-277.